

Sygn. akt VUa 26/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSO Andrzej Marek

Sędziowie: SSO Jacek Wilga (spr.)

SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 roku ***w Legnicy***

na rozprawie

sprawy z odwołania J. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 20 sierpnia 2013 roku ***sygn. akt*** IV U 179/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt IV U 179/13 Sąd Rejonowy w Legnicy oddalił odwołanie J. N. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 7 maja 2013r. znak: (...), na mocy której organ rentowy zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 5.386,60 zł za okres od 9 sierpnia 1994r. do 14 stycznia 1995r. Sąd Rejonowy ustalił, iż w okresie od 1 lutego 1991r. do lutego 1997r. J. N. był zatrudniony w Ośrodku (...) w J.. Na skutek wypadku przy pracy, w okresie od 9 sierpnia 1994r. do 14 stycznia 1995r. przebywał na zwolnieniu lekarskim. W okresie pobierania zasiłku chorobowego ubezpieczony pobierał również wynagrodzenie z tytułu pracy zarobkowej w (...) w J.. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy oddalił odwołanie wnioskodawcy. Wskazał, iż zgodnie z treścią art. 84 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych termin przedawnienia należności z tytułu nienależnie pobranego przez wnioskodawcę zasiłku chorobowego wynosi 10 lat i rozpoczyna swój bieg od dnia uprawomocnienia się decyzji stwierdzającej nienależność świadczenia i nakładającej na świadczeniobiorcę obowiązek jego zwrotu. W konsekwencji dochodzone przez organ rentowy zobowiązanie nie uległo przedawnieniu.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył wnioskodawca, zarzucając:

I. naruszenie prawa materialnego w postaci art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów i błędne przyjęcie, że powód ma zwrócić pobrany zasiłek chorobowy, gdy w czasie jego pobierania był niezdolny do pracy i wykorzystywał zwolnienie lekarskie zgodnie z przeznaczeniem;

II. naruszenie prawa materialnego w postaci art. 84 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu i przyjęcie, że ewentualne żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia nie uległo przedawnieniu.

Powołując się na powyższe J. N. wniósł o uchylenie wyroku w całości i zmianę zaskarżonej decyzji poprzez jej uchylenie i umorzenie postępowania w sprawie oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, iż Sąd Rejonowy zaniechał ustalenia, czy okresie pobierania zasiłku chorobowego wnioskodawca wykorzystał zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego przeznaczeniem. Natomiast fakt wypłacenia na jego rzecz wynagrodzenia za prace w czasie pobierania świadczenia z funduszu chorobowego stanowi okoliczność obciążającą pracodawcę. Wywodził ponadto, iż wykładnia art. 84 ust. 7 ustawy systemowej, jakiej dokonał Sąd Rejonowy, umożliwia dochodzenie roszczeń z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w każdym czasie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 84 ust. 1 osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Stosowanie do treści ust. 2 za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji prawidłowo ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, iż w okresie pobierania zasiłku chorobowego, który przypadał w trakcie zatrudnienia w Ośrodku (...) w J. wnioskodawca świadczył pracę i pobierał z tego tytułu wynagrodzenie. Nie zasługiwało na uwzględnienie twierdzenie wnioskodawcy, iż w okresie objętym zaskarżoną decyzją nie wykonywał pracy na rzecz (...)w J.. Przesłuchany w sprawie J. Z. zeznał bowiem, iż umawiał się z dyrektorem na spotkania, celem podpisania dokumentów oraz wydania określonych dyspozycji, przy czym czynności te wykonywano praktycznie codziennie. Należy zatem przyjąć, że J. N. wykonywał pracę rozumianą jako określone i powtarzające się czynności faktyczne. Powyższe pozostawało w zgodzie z zeznaniami E. B., który wskazał, iż z dokumentacji płacowej oraz osobowej wnioskodawcy wynikało, iż w spornym okresie świadczył pracę na rzecz (...)w J. i z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Z brzmienia powołanego przepisu wynika natomiast jasno, iż przesłanką utraty prawa do zasiłku chorobowego jest wykonywanie przez ubezpieczonego pracy zarobkowej.

Skoro zatem w okresie od 9 sierpnia 1994r. do 14 stycznia 1995r wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy pomimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do tego świadczenia, to pobrana z tego tytułu kwota w wysokości 5.386,60 zł przybrała charakter świadczenia nienależnego w rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt 1.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 84 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1998r. (Dz.U.2009.205.1585) o systemie ubezpieczeń społecznych należało zauważyć, iż Sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni tego przepisu. Z treści ust. 7 wynika wprost, iż termin przedawnienia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, wynoszący 10 lat rozpoczyna bieg z chwilą uprawomocnienia się decyzji organu rentowego w przedmiocie ustalenia tej należności. Przepisy ustawy systemowej nie przewidują natomiast cenzury czasowej dla wydania przez organ rentowy tego rodzaju decyzji, ani terminu przedawnienia dochodzenia roszczeń z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, iż terminu przedawnienia dochodzenia roszczeń nie wprowadza art. 84 ust. 3 ustawy systemowej. Jakkolwiek omawiany przepis operuje pojęciem „ostatnich 3 lat” oraz „ostatnich 12 miesięcy”, to jednak użyte sformułowania oznaczają, że za podstawę obliczania roszczenia wynikającego z nienależnie pobranych kwot należy wziąć ostatnie ze świadczeń wypłaconych bez podstawy prawnej. Prawidłowa wykładnia art. 84 ust. 3 ustawy systemowej pozwala na przyjęcie, że organ rentowy wydając decyzję w przedmiocie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia powinien ograniczyć zakres tego rozstrzygnięcia do kwot wypłaconych za ostatnie 3 lata okresu pobierania świadczenia. Jak natomiast wskazano powyżej przepis ten nie konstytuuje przedawnienia orzekania w tych sprawach. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009r., sygn. akt II UK 124/08).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa należało zauważyć, iż powyższy przepis reguluje przede wszystkim sposób egzekucji nienależnie pobranych zasiłków chorobowych. Wbrew twierdzeniu wnioskodawcy, nie wyrażono w nim natomiast zasad warunkujących uznanie zasiłku chorobowego za pobrany nienależnie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2012r., sygn. akt I UK 194/11).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu Sąd Okręgowy wydał na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasadzając od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.